

IVAN ŠTRPKA
Új élet: tények

1

*Egy napfényes reggel az eleven utcán
 szorosan elgyötört teste mellett saját kezének
 éles árnya ejti rémületbe.
 Öt ujj, üres tenyér
 – Beatrice!*

*Kilenc béna esztendőbe telt, míg az első pillantások
 lángoló ruhájából átöltöztél a titkolt
 pillantásoknak szánt hófehérbe.
 A kettő közt pedig mindig csak az örvénylés, mindig csak
 az új élet tiszta levegője.*

Ó, mi a tünemény?

*Mielőtt az árnyék egészen kifakulna,
 keze leér a mélybe.
 A pokolba.*

2

*Minden egyes napfényes utcasarkon egyre jobban
 rémületbe ejt saját kezem izgő-mozgó éles árnya:
 öt ujj, üres tenyér...*

Céltalanul kószálok –

a film feltalálása utáni első évszázadban

*hirtelen beborul a szem és záporozni kezd belőle
 a zokogó könny.*

*Csendjében én szaladok,
 én kapkodom a lépteimet,
 én fogom vissza az utakat...*

Találkozom veled néhány másodpercre.

*Egyetlen arcvonásod,
 egyetlen pillantásod
 sem ragad meg bennem –
 és már el is tűnsz az ellenkező irányba teljesen,
 el is tűnsz valami forróságban,
 viszed magaddal érthetetlen sápadtságom is
 a lármás, eleven utcán,
 amely velem együtt mozdul ki magából, és hirtelen beletorkollik
 előttem egy másik, ismeretlen városba,
 amellyel állandóan távolodom magamtól és tőled,
 és közeledem, vakon közeledem találkozásunk helyéhez.
 – Ugyanazon a helyen. Mindig
 egy másik városban.*

Mígnem egészen megváltozom.

Csillogás

Egy eseménytelen napon az őszön át vezető utca közepén,
miközben szemközt ballagok a napsütéssel,
lépteim az éjszakai felismerést ismételtetik:
minden kémet egy másik kém követ.
Elöttem Hermész, mögöttem
az árnyékom. Ilyképpen
tudjuk meg a teljes igazságot önmagunkról.
Fél lábbal
nappali sötétségben, féllal nappali fényben. Eljutok-e
a napsütésben a háztetőkön csillogó szobrokig,
vagy az emberekig, akik úgy buknak alá,
mint e szobrok árnya a tetőkről?

„Arra folyik a folyó” – mutatsz szemközt az árral. Épp az ellentétes irányba.
A folyékony arany a szemünk előtt villog szakadatlanul. Az éjjel
valaki lemetszette összecsengő hajfonatunkat
és a diszharmonikus túlparti sötétségben rejtette el.
Hogyan is élünk? Az önszülés másik oldalára
fordul bennünk. Az éjszaka mindent újból beleszül
az alvó dolgok világába. S az álomnak
egyetlen arca van csupán: a sötétlő éjszakai erdő.
Mozdulatlanul fekszel hatalmas, alvó ágyadon,
alvó kezedet magasba emeled
az alvó levegőben. Az éjszakai utcáról
fázós, fekete, alvó macska téved be hozzád.
Hosszú, alvó szobornyakadon
eleven karmolás világít. A nemlét,
mely az élet legbenséjében szunyókált,
hirtelen egész hajszálaink gyökeréig birtokába kerít minket.

Minden szobor mögött egy másik szobor áll
kinyújtott tenyérrel, melyen a sorsvonal nélkül is a pusztaság élet folyik át.
A sebtiben felrajzolt szemek sarka belevész a sötétbe.
Csupán az üres telefonfülkékben
tombol a csillogás –
az utolsó érméé, melyet az éjszaka veszített el napközben.
Az út közepén ballagok, pontosan az éjszakai
fény és a nappali sötétség határvonala.
Minden követ nyomában egy másik követ lépeget.
Ilyképpen jutok el egészen magamhoz. Hozzád
nappali lábnymaim visznek el. A reggeli napsütésben
eleven valami
csillog bennük, akár az örökifjú zúzmará.

Tóth László fordításai

Pastier, Oleg (1952, Garamújfalu) költő, szerkesztő, közíró. Az 1980-as években ellenzéki tevékenységet folytatott, a cseh belső emigrációval kapcsolatot tartó szamizdat kiadásokban jelentette meg műveit. Ezeket a verseit *Plot* (Kerítés) című kötetében adta ki 1992-ben. Barátaival 1987-től kiadott *Fragment K* című szamizdatjuk a rendszerváltás után sem szűnt meg, hanem – immár az első nyilvánosságban – az egyik legfontosabb szlovák irodalmi-kulturális folyóíráttá, illetve könyvkiadóvá tudott válni. 2003-tól a Romboidot szerkeszti.

Štrpka, Ivan (1944, Galgóc) költő, prózaíró, esszéíró, dalszövegíró, műfordító, a Romboid főszerkesztője. Spanyol–szlovák szakon végzett Pozsonyban. Pályakezdő korában barátaival létrehozta a *Magányos futók* irodalmi csoportosulást, mellyel a XX. század második fele szlovák költészetének legfontosabb újító törekvéseihez csatlakoztak. Első verseskötönyve 1969-ben jelent meg (*Krátke detstvo kopijnikov*). 1969 után több mint egy évtizedig kényszerhallgatásra ítélték. *Dežo Ursiny* hanglemezeihez írt dalszövegeket. Fernando Pessoa-t és Jorge Luis Borges-t fordította anyanyelvére.